

Blast from the past: de eerbiedigende werking

Gepubliceerd op AMWeb op 11 augustus 2022: <https://www.amweb.nl/136803/blast-from-the-past-de-eerbiedigende-werking>

We zitten midden in de vakantieperiode en daarmee eindelijk tijd om de wat minder noodzakelijke werkzaamheden te verrichten. Archiveren, mailboxen opruimen, bijlezen en andere vakantieklussen. Het opruimen van stoffige archiefkasten is een ware 'blast from the past'. Dossiers over de inducementnorm, de Blok hypotheek en de zwaar bediscussieerde CAR. Ondanks een tekort aan opslagruimte ben ik voorzichtig met weggoaien. Niet onterecht, want een ordner over de eerbiedigende werking van provisie blijkt onverwacht toch nog actueel.

Actueel omdat op dit moment pensioenadviseurs in de clinch liggen met Zwitserleven over provisierechten. Voordat het provisieverbod in 2013 in werking trad is wettelijk geregeld dat voor producten die voor 1 januari 2013 zijn gesloten een eerbiedigende werking zou gelden. Zwitserleven stopt nu eenzijdig met het betalen van die provisie omdat de eerbiedigende werking zou zijn uitgewerkt en volgens Zwitserleven onderschrijft de AFM dit standpunt. Huh, waar is dat dan op gebaseerd?! In aanloop naar het provisieverbod in 2013 was het duidelijk dat er iets moest gebeuren met de provisierechten op al bestaande contracten. De sector heeft toen gekeken of het mogelijk was om de provisierechten af te kopen, maar dat bleek niet haalbaar. Wij hebben toen volledig eerbiedigende werking van de al bestaande contracten geëist en dit is ook afgesproken en wettelijk vastgelegd.

In 2012 moest op grond van de balansregel de helft van de afsluitprovisie evenredig gedurende ten minste 10 jaar na de totstandkoming van de overeenkomst inzake een complex product worden uitbetaald. Misschien zit hier de verwarring en gaan Zwitserleven en de AFM er hierdoor vanuit dat de eerbiedigende werking maar 10 jaar geldt. Destijds is echter duidelijk gesteld dat de eerbiedigende werking geldt voor alle contracten die voor 2013 zijn afgesloten ongeacht de uitbetalingstermijn van de doorlopende provisie. In de toelichting op de wet staat expliciet dat de gemaakte afspraken tussen aanbieders en adviseurs niet zullen worden aangetast door de nieuwe provisieregels. De ordner is wat stoffig, maar de intentie van de eerbiedigende werking was en is kristalhelder; nakoming van voor 2013 afgesproken contractuele (provisie)afspraken. Adviseurs moeten daarbij wel zorgvuldig omgaan met bestaande klanten. In de tarieven die zij rekenen voor nazorgdiensten, moet rekening worden gehouden met de doorlopende provisie.

Er gaan nu wel stemmen op om de nog resterende contracten met eerbiedigende provisie af te kopen. Het gaat hier vooral om contracten met kleine provisiebedragen die veelal maandelijks moeten worden uitgekeerd. Het versneld laten afrekenen van deze nog uitstaande provisieverplichtingen zou veel administratieve lasten schelen bij zowel aanbieders als adviseurs, maar dat ligt weer gevoelig. Wellicht ook dat Zwitserleven daarom die keuze nu heeft gemaakt, maar feit is dat ze daarmee de juridische afspraken die ze destijds met adviseurs hebben gemaakt niet nakomen. De voorzieningenrechter heeft daarom terecht gesteld dat het gaat om een zaak met een principieel karakter waarin het laatste woord alleen door de bodemrechter kan worden gesproken. Een oproep aan de betrokkenen is daarom om de ordners van tien jaar geleden toch nog maar eens uit de kast te trekken!